

здобутки, що важливо для подальшого розвитку мистецтва Гуцульщини і національного мистецтва в цілому.

1. Молинь В. Збереження традицій та інновації у творчості Валентини Джуранюк / В. Молинь // Вісник Львівської національної академії мистецтв. Спецвипуск VIII. – Львів : ЛНАМ, 2011. – С. 47–53.
2. Молинь В. З життя Косівської регіональної організації Національної спілки художників України / В. Молинь // Гуцульський край. – 2013. – 18 жовтня. – № 42. – С. 4.
3. Молинь В. Карпати як творча робітня митця / В. Молинь // Українська академія мистецтв. Дослідницькі та науково-методичні праці. – Випуск 16. – К. : Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. – 2009. – С. 369–375.
4. Молинь В. Творчий доробок Степана Бзунька / В. Молинь // Образотворче мистецтво. – 2012. – № 1–2. – С. 92.
5. Молинь В. Ювілейний рік художника і педагога Анатолія Калитка / В. Молинь // Вісник Львівської національної академії мистецтв. – Спецвипуск IX. – Львів : ЛНАМ. – 2014. – С. 75–88.
6. Молинь В. Микола Тимків (присвята 100-літньому ювілею майстра) / В. Молинь, І. Молинь. – Косів : Писаний Камінь, 2009. – 28 с., іл.
7. Молинь В. Мелодія живопису Анатолія Калитка. Альбом / В. Молинь, В. Пясецька. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. – 128 с., іл.
8. Історія організації. Рукопис / Архів Косівської регіональної організації Національної спілки художників України. – Папка 1. – 19 арк.
9. Художники Прикарпаття: Альбом / Автор тексту та упорядник Дреботюк Р. – К. : Мистецтво, 1989. – 254 с., іл.

В статье прослеживается деятельность членов Косовской региональной организации Национального союза художников Украины, в которую входят художники декоративно-прикладного искусства, художники-живописцы и искусствоведы. Исследовано творчество, активное участие в выставках, пленерах, симпозиумах, фестивалях, а также другие важные моменты жизни организации.

Ключевые слова: Косовская региональная организация Национального союза художников Украины, художественные выставки, произведения, декоративно-прикладное искусство, живопись.

The author of the article traces the work of members of Kosiv Regional Organization of the National Union of Artists of Ukraine, which unifies masters of decorative and applied arts, painters and art critics. She researches into creative work of the members of the Union, their participation in the exhibitions, symposia, festivals and sketching outdoors. She highlights other important points of their life at the present stage.

Keywords: Kosiv Regional Organization of the National Union of Artists of Ukraine, art exhibitions, creative works, decorative and applied arts, painting.

УДК 76.009.11-7.012-655.3

Ольга Луковська

АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ КАФЕДРИ КНИЖКОВОЇ ГРАФІКИ ТА ДИЗАЙНУ ДРУКОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ ДРУКАРСТВА

У статті розглядаються аспекти міжнародної співпраці кафедри книжкової графіки та дизайну друкованої продукції Української академії друкарства. У час модернізації вищої школи міжнародне співробітництво набуває особливого значення та сприяє розширенню можливостей щодо отримання якісної освіти й ефективного використання фахового потенціалу.

Ключові слова: освіта, міжнародна співпраця, модернізація, художня графіка, дизайн.

*«Patriae decori civibus educandis» –
освічені громадяни є окрасою Батьківщини*

© Луковська О., 2015.

У сучасних умовах розвитку європейської освіти вищі навчальні заклади України, в тому числі й мистецькі, постають перед проблемою конкурентоздатності на світовому ринку. Відбувається становлення нових інноваційних парадигм освіти, орієнтованих на входження нашої країни у європейський простір.

Серед аспектів модернізації вищої школи особливої ваги набирає міжнародне співробітництво, яке сприяє розширенню можливостей щодо отримання якісної освіти та ефективного використання фахового потенціалу.

Українська академія друкарства (далі УАД) теж намагається здобути високий міжнародний статус, тому велика увага надається міжнародній діяльності факультетів та кафедр як одному із пріоритетних напрямів роботи закладу. Активну роботу у цій ділянці проводить *кафедра книжкової графіки та дизайну друкованої продукції УАД (далі КГДДП)*.

Метою публікації є дослідити аспекти міжнародної діяльності КГДДП УАД, висвітлити основні напрямки роботи, простежити умови реалізації міжнародних проектів з точки зору їх форм і характеру, а також розглянути можливості подальшого міжкультурного партнерства.

Актуальність теми зумовила використання великої кількості літератури. У контексті досліджуваних проблем опрацьовано наукові праці, які стосуються аспектів розвитку сучасної освіти, втім, проблем інноваційності у вищій школі [2; 5; 8–9]. Увага зверталась на матеріали про історію та розвиток КГДДП та УАД, публікації в ділянці дизайну, менеджменту мистецтва [1; 3–4; 6–7; 10–11]. Огляд джерел показує, що в плані висвітлення питань стосовно міжнародної співпраці КГДДП УАД є недостатність опрацювання.

Налагодження стосунків з партнерами сусідніх європейських країн є однією із важливих ланок діяльності *кафедри*. Необхідним аспектом покращення рівня кваліфікації викладачів і стимулювання мобільності студентів є координація науково-педагогічних та мистецьких контактів із закордонними навчальними закладами, іншими інституціями культури, утримання та розвиток партнерства з найближчими Польщею та Словаччиною; орієнтація на інноваційність у навчальній, організаційній, науково-дослідній роботі у поєднанні з традиційними академічними цінностями. Важливим є створення сприятливих умов для презентації здобутків української мистецької молоді, зокрема, дизайнерів, у цих країнах, а також заохочення іноземних студентів та викладачів до приїзду в Україну на навчання та реалізацію спільних програм і проектів.

Взаємозв'язки між Україною, Польщею та Словаччиною є досить вагомими, адже наші культури мають дуже багато спільного. Тому не випадково чимало акцій відбуваються разом з колегами саме цих країн, а ми маємо можливість переосмислювати позитив суспільних реалій сусідів.

Таке спрямування зумовило створення викладачами КГДДП довготривалого освітньо-мистецького проекту «Мистецький простір. Поступ молодих», який впродовж декількох років успішно реалізовується спільно з польськими та словацькими партнерами. Проект був розроблений з метою налагодження співпраці у галузі мистецької освіти, популяризації української графіки за кордоном через експонування студентських робіт, презентації науково-педагогічної діяльності професорсько-викладацького складу КГДДП УАД, обміну професійним досвідом з іноземними партнерами – навчальними закладами, галереями, будинками культури.

Реалізація проекту відкрила унікальну можливість навчання, здобування практичного вміння та досягнення професіоналізму на території ЄС як для молоді, так і для підвищення кваліфікації викладачів УАД.

У контексті досліджуваної теми варто виокремити співпрацю з Міським Осередком Культури (далі МОК) та Галереєю Сучасного Мистецтва у м. Мисленіце (Польща) та зупинитися на огляді цієї співпраці. Викладачі та студенти УАД постійно беруть участь у виставках і конкурсах, які тут проводяться. Так, у жовтні 2011 року викладачі КГДДП В. Стасенко, О. Жеребецька, О. Борисенко, О. Луковська, Б. Рожак, М. Яців, спільно з МОК провела теоретично-практичну конференцію «Мистецький простір. Поступ молодих». Учасники розглянули ряд важливих питань щодо *принципів, механізмів та ефективності міжнародного співробітництва*, а також активізації та підтримки творчої молоді, зокрема, у графічному дизайні.

Важливим аспектом є те, що в рамках конференції відбулася мистецька акція – презентація виставки дипломних та курсових проектів студентів КГДДП та творча дискусія у форматі «круглого столу». Експозиція показала діапазон студентського творчого потенціалу: оригінальні графічні твори, дизайнерські проекти та книжкову ілюстрацію.

Польські колеги зазначили, що такі форми мистецьких зустрічей є надзвичайно плідними, бо творять нову реальність, розширюють уяву на нові креативні ідеї. Також було відзначено високий професійний рівень львівських графіків та дизайнерів книжкової справи.

Про високий рівень майстерності львівських студентів кафедри свідчить й те, що багато з них щороку виборюють призові місця та здобувають престижні нагороди на різноманітних міжнародних виставках та конкурсах.

Так, вдала презентація студентської творчості відбулася у 2012 році на Тріенале молодіжної графіки у м. Мисленце, яке регулярно відбувається в рамках відомого та престижного Тріенале графіки в Кракові (Польща). Українські митці отримали більшість з виставкових нагород. Безперечно, у цьому є заслуга викладачів кафедри, оскільки багато з них – це знані живописці, художники графіки, дизайнери, мистецтвознавці – активні учасники художнього процесу в Україні та за кордоном, які передають свій професійний досвід молодому поколінню. Це, зокрема, В. Сава, Я. Куць, Ф. Лукавий, О. Руденко, С. Голінчак, С. Іванов, О. Цимбалюк, М. Ваврух та багато інших.

Варто зазначити, що професіоналізм педагогів неможливий без творчого самовизначення, в якому провідну роль відіграє налаштованість на самовдосконалення, самоосвіту й саморозвиток. Саме ці риси впливають на формування успішної, компетентної творчої особистості, забезпечують високу якість освіти в навчальному закладі. Сьогодні потрібні фахівці, які окрім професійного досвіду, мають системне мислення, неординарний сучасний підхід до вирішення проблем навчання та виховання молодого покоління художників [4, с. 7].

Надзвичайно ефективною формою творчого спілкування та важливою складовою професійного розвитку для кожного художника-педагога – це пленерні виїзди. Участь у міжнародних художніх пленерах є прикметною рисою викладачів КГДДП УАД. Ці поїздки допомагають розкрити творчий потенціал митців, стимулювати їх розвиток розмаїттям ідей, дозволяють повніше відчувати процеси, що відбуваються у мистецтві.

Зокрема, у 2013 році працівники кафедри брали участь у міжнародному художньому пленері у м. Мисленіцах, на якому кожного року збираються провідні художники України, Польщі, Чехії, Словаччини, Франції з метою творчої праці та обміну досвідом.

На післяпленеревій виставці у Галереї Сучасного Мистецтва МОК м. Мисленіц, де експонувались створені під час пленеру роботи, творчість викладачів КГДДП – практикуючих художників – зацікавила глядачів *оригінальністю* ідей, різноманітністю технік виконання та *своярідністю* художнього мислення.

Проект «Мистецький простір. Поступ молодих» став добрим початком для подальшого співробітництва. Ряд дискусій та обговорення актуальних проблем сучасного стану мистецької освіти у художніх навчальних закладах України і Європи відбулося у травні 2013 року на II міжнародній теоретично-практичній конференції «Мистецький простір: проблеми освіти і практики» у м. Ружомбероку (Словаччина). Вже традиційно, у рамках цієї події, кафедра презентувала виставку студентських робіт (книжкова ілюстрація та дизайнерські проекти) у Школі Ужиткового Мистецтва м. Ружомберока.

Життя проекту продовжилося у Вроцлаві (Польща) у січні 2014 року. *Спільно з Вроцлавською академією мистецтв працівники УАД організували виставку естампної графіки дипломних та творчих робіт студентів і випускників кафедри. Експозиція під назвою «Львівська графіка. Простір молодих» демонструвалася у виставковій галереї вроцлавського молодіжного будинку культури «Середмістя» [6]. Виставка супроводжувалася рядом пізнавально-освітніх заходів. З метою ознайомлення педагогів з діяльністю Вроцлавської Академії мистецтв та налагодження двосторонньої співпраці між вузами, куратор акції з польської сторони професор С. Гнацек провів, так звані, академічні вишколи. Під час стажу педагога КГДДП В. Стасенко, О. Луковська, О. Борисенко, Б. Рожак обговорювали різноманітні питання, зокрема, про методи і умови навчання в польських вищих мистецьких закладах освіти, студентські навчальні обміни та практики, виставки між кафедрами дизайну тощо.*

Обговорювалося також питання про розвиток міжнародного виміру наукових досліджень, посилення обміну науковців, розвиток стажувань та курсів підвищення кваліфікації, активне залучення фінансових засобів із джерел ЄС на реалізацію проектів, збільшення кількості публікацій українських мистецтвознавців у провідних зарубіжних науково-мистецьких виданнях.

Отже, як показує дослідження, КГДДП УАД проводить важливу роботу в ділянці міжнародної співпраці. Використання досвіду провідних мистецьких навчальних закладів, галерей, культурно-мистецьких установ країн ЄС сприяє підвищенню професійної кваліфікації українських викладачів,

створює умови для *реалізації* нових креативних проєктів на високому професійному рівні. Міжнародне спілкування формує європейську свідомість студентської молоді України, розвиває здібності до налагоджування стосунків, взаємин з іншими людьми, *відкриває доступ до інформації та навчає* нею оперувати; сприяє творчому розвитку особистості, підвищує якість освіти. А це значить, що у довгостроковій перспективі українські підприємства, фірми, організації отримають фахівців європейського рівня.

Міжнародна співпраця спричиняється до кращого розуміння європейської культури, творить важливий міжкультурний діалог, сприяє мистецькій інтеграції, робить людину освіченішою. А як відомо, показник освіченості кожної людини – це показник розвитку держави.

1. Гагоорт Г. Менеджмент мистецтва: підприємницький стиль / Гіп Гагоорт; [пер. з англ. Б. Шумилович]. – Львів : Літопис, 2008. – 359 с.
2. Грабовська Т. Інноваційний розвиток освіти: особливості, тенденції, перспективи / Грабовська Т., Талапканич М., Химинець В. – Ужгород : ЗІППО, 2006. – 232 с.
3. КГДДП УАД. Каталог студентських проєктів / [авт.-упоряд. В. Стасенко]. – Львів : УАД, 2009. – 14 с.
4. Стасенко В. Кафедра сьогодні / Стасенко Володимир // Поліграфіст. – 2007 – № 9 (1415). – С. 12–14.
5. Кремень В. Освіта і наука України: шляхи модернізації: факти, роздуми, перспективи / Кремень В. – К. : Грамота, 2003. – 216 с.
6. Львівська графіка. Простір молодих: каталог виставки. – Львів : УАД, 2014. – 10 с.
7. Мигаль С. Дизайн в іменах. Львівська школа / Мигаль С. – Львів : Папуга, 2010. – 156 с.
8. Химинець В. Інноваційна освітня діяльність / Химинець В. – Ужгород : ЗІППО, 2007. – 364 с.
9. Чумак О. Парадигма освіти ХХІ століття: інноваційні аспекти / Чумак О.: зб. матеріалів II міжнародної наук. конф. «Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи». – Харків : ХДАДМ, 2010. – С. 59–61.
10. Orzechowski E. Wokół zarządzania kulturą, edukacją, mediami / Orzechowski E. – Kraków : UJ, 1999. – S. 16–17.
11. Sternal M. Współpraca międzynarodowa Katedry Zarządzania Kulturą UJ / Sternal M. // Arte et ratione. Dziesięć lat Szkoły Zarządzania Kulturą Uniwersytetu Jagiellońskiego. – Kraków : 2004. – 260 s.

В статтє рассматриваются аспекты международного сотрудничества кафедры книжной графики и дизайна печатной продукции Украинской академии печати. Во время модернизации высшей школы международное партнёрство приобретает особое значение и способствует расширению возможностей по получению качественного образования и эффективного использования профессионального потенциала.

Ключевые слова: образование, международное сотрудничество, модернизация, художественная графика, дизайн.

In the article aspects of International Cooperation of the Book Graphic & Design Department at Ukrainian Printing Academy are studied. It is emphasized that during the higher school modernization period international cooperation is particularly important. Focus is made on promoting opportunities for high-quality education and efficient use of professional skills.

Key words: education, international cooperation, modernization, art graphic, design.

УДК 745.5 : 688.7 : 637.3 (477.86)

Наталія Красняк

БРУСТУРІВСЬКА СИРОПЛАСТИКА: МАЙСТРИ, ТРАДИЦІЇ, НОВАТОРСТВО

У статті аналізується сучасний стан мистецтва ліплення виробів з сиру в одному з осередків Косівського району Гуцульщини – селі Брустурів. Зроблено короткий опис технологічних, художніх особливостей виготовлення творів, висвітлено творчість майстрів ХХ століття. Характеризуються основні ознаки наслідування форматворчих традицій, впровадження новаторських прийомів у творчості майстрів ХХІ століття.

Ключові слова: вироби з сиру, сиропластика, технологія виготовлення, традиція, функція, форма, художня образність.